

Nieuwe voorrang in de kinderopvang is een achteruitgang

Beste ministers Crevits en Diependaele
Beste Vlaamse regering

Met dit schrijven slaan we alarm over het voorstel tot wijziging van de voorrangregeling in de kinderopvang, dat in de Vlaamse begroting 2024 sloop.

Het nieuwe decreet wil bij het verdelen van de schaarse Vlaamse plaatsjes absolute voorrang voorzien voor ouders die minstens viervijfde werken of een vier vijfde opleiding volgen. Gezinnen zullen de optelsom moeten maken. Wanneer de ene partner voltijds werkt en de andere halftijds komen ze niet aan de vereiste vier vijfde. Ook alleenstaanden die de lat niet halen, vallen uit de boot.

Een duurzame kinderopvang biedt vooral vrouwen de kans op een vaste job en financiële autonomie. Deze maatregelen zouden een directe impact hebben op de 41% van de beroepsactieve vrouwen die volgens Statbel deeltijds werken. Vaak doen ze dat om onbetaalde zorgtaken thuis op te nemen.

Voltijds werken is vaak ook geen keuze. Daar waar vrouwen oververtegenwoordigd zijn, zoals in de zorg en de dienstenchequesector, zijn 80 à 90% van de contracten deeltijds. Deze sectoren, waaronder niet in het minst de kinderopvangsector zelf, die al met ernstige personeelstekorten kampen, zouden door dit decreet nog verder onder druk komen te staan.

Daarnaast schrapt het begrotingsakkoord niet alleen andere voorrangscategorieën zoals inkomen en gezinssituatie, maar snoeit het ook in het aantal voor te behouden plaatsen voor kansengroepen. Momenteel moeten voorzieningen in de inkomensgerelateerde kinderopvang (trap 2) zich inspannen om minimaal 20% van hun plaatsen voor te behouden voor kwetsbare kinderen. Onder het nieuwe decreet zouden ze maximaal 10% van de capaciteit aan kinderen in zogenaamde welzijnssituaties mogen toebedelen.

Een toegankelijke kinderopvang speelt een sleutelrol in het ondersteunen van kwetsbare gezinnen, die op veel plekken in Vlaanderen veel meer dan 10% van het publiek uitmaken. Nu al staan deze ouders achteraan in de rij bij het verdelen van de Vlaamse plaatsjes, waarvan er duizenden te kort zijn. De Europese Raad en Child Guarantee manen overheden aan om hen extra te ondersteunen met de uitbouw van betaalbare kinderopvang. Deze Vlaamse voorstellen dreigen net kinderen in de meest precare situaties de toegang te ontfemen.

De Vlaamse Sociaal-Economische Raad, waar werkgeversorganisaties en werknemersorganisaties elkaar ontmoeten, onderstreept dat werkende ouders de facto al voorrang krijgen en dat extra voorrangmaatregelen niet nodig zijn. Daarnaast benadrukt ze het cruciale belang van kinderopvang als springplank naar (voltijds) werk of opleiding voor kwetsbare ouders. Bovenal waarschuwt ze voor averechtse effecten op tewerkstelling en de impact daarvan op Vlaamse werknemers, ondernemers en bedrijven. Ook de Raad van State suggereerde dat het uitsluiten van deeltijds werkende of niet-werkende ouders het gelijkheidsbeginsel onder druk zet.

Een kwalitatieve kinderopvang is een rijke pedagogische omgeving voor alle kinderen. De Vlaamse overheid moet dringend op zoek naar een duurzaam evenwicht tussen de economische, sociale en pedagogische functie van de kinderopvang. Wij vragen met aandrang deze voorstellen, die niet te verzoenen zijn met de belangen van kinderen, vrouwen en kansengroepen, op te bergen.

Ondertekend door:

1. Vrouwenraad
2. Furia

3. ZIJkant
4. Femma
5. Rebelle
6. Ella vzw
7. Maartje De Vries (Zelle)
8. Justine Beregem (Collectief 8 Maars)
9. Anna Vleeshouwers (BOEH! - Baas Over Eigen Hoofd)
10. Crisiskabinet Kinderopvang
11. Actiegroep de eerste 1000 dagen
12. Elmer vzw
13. Wiegwijs
14. Gezinsbond
15. Netwerk tegen Armoede
16. SOM (Federatie van Sociale Ondernemingen)
17. Dirk Maquillier (SAAMO)
18. Lieve De Bosscher (Dienst Kinderopvang Stad Gent)
19. i-mens
20. Steunpunt Mantelzorg
21. LABO vzw
22. Make Mothers Matter
23. Kati Verstrepen (Liga voor Mensenrechten)
24. Nore De Belder (Hart boven Hard)
25. Paul Callewaert (Solidaris)
26. Luc Van Gorp (CM)
27. Tyl Jonckhheer (Belgische Beroepsvereniging van Kinderartsen)
28. Ann De Guchtenaere (Belgian Academy of Paediatrics)
29. DR Buyse (pediater)
30. Dr. Covents Annick (pediater, medisch diensthoofd, lid bestuur VVK)
31. An Bael (Vlaamse Vereniging Kindergeneeskunde VVK)
32. Koen Van de Wiele (De Kinderrechtencoalitie)
33. Dr Marc Raes (kinderarts en Voorzitter Belgische Vereniging voor Kindergeneeskunde)
34. COC - Christelijke onderwijscentrale
35. VCOK Vormingscentrum Opvoeding en Kinderopvang
36. Beweging.net
37. Vlaams ABVV
38. BBTk
39. ABVV- Algemene Centrale
40. ACOD LRB
41. ACV
42. Nathalie Winters (ACV PULS)
43. ACV Gender en gelijke kansen
44. ACLVB
45. VVVUUR
46. Onderzoekscentrum voor Cultuur en Gender (CRCG, Ugent)
47. Kim Lecoyer (Kenniscentrum Gezinswetenschappen)
48. Michel Vandenbroeck (UGent)
49. Sophie Samyn (UGent)
50. Lena Van Bergen (UGent)
51. Freya Ponteur (Hogeschool Gent)
52. Kaat Wils (KULeuven)
53. Katrien De Graeve (UGent)
54. Annick Verstraete (HOGENT)

55. Lore Dewanckel (UGent)
56. Eva Brems (UGent)
57. Ann De Wilde (HOGENT)
58. Jonas Wood (UAntwerpen)
59. Dries Lens (UAntwerpen)
60. Nina Vens (UGent&Cos-Gent)
61. Daan Kenis (UAntwerpen)
62. Kristien Hens (UAntwerpen)
63. Emma Moormann (UAntwerpen)
64. Katrien Schaubroeck (UAntwerpen)
65. Julie Maes (UAntwerpen)
66. Eva Vens (HOGENT)
67. Gert-Jan Vanaken (UAntwerpen)